

N:o 13.

Ank. till Riksd. kansli den 20 februari 1908, kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner om ändring af 1 och 12 §§ i lagen om skydd för varumärken.

Lagutskottet har till gemensam behandling förehaft två till utskottet hänvisade motioner af i hufvudsak enahanda innehåll, väckta den ena under n:o 36 inom Första Kammaren, af herr C. O. F. Trapp, och den andra under n:o 140 inom Andra Kammaren, af herr N. Jönsson i Kvarnberga.

Herr Trapp anför i sin motion följande:

»I alla länder erkännes det vara en statsplikt att medelst lagstiftningsåtgärder skydda allmänheten mot svikligt förfarande i handel och att öfvervaka gällande lagars efterlefnad. Med afseende på mått, mål och vikt äro bestämmelserna noggranna, och äfven öfvervakandet af öfverträdelse däraf väl ordnad. Likaledes förefinnas straffbestämmelser för obehörigt användande af annans namn och egendom.

Ständigt uppfinnas dock nya sätt att kringgå gällande författningar, och lagstiftarne måste då söka att genom nya åtgärder förhindra bedrägliga förfaranden. Af sådan anledning har under senare tid hos oss varumärkeslagen tillkommit. Och väl har den kompletterats ett par gånger, men det torde icke kunna med fog bestridas, att ännu ofullständigheter och bristfälligheter vidlåda densamma.

Enligt § 1 i varumärkeslagen tillerkännes näringsidkare »rätt att såsom varumärke begagna sitt namn eller sin firma eller namnet å honom tillhörig fast egendom» samt att genom registrering enligt lagen »förvärfva uteslutande rätt att begagna särskildt varumärke, för att i den allmänna handeln skilja sina varor från andras». Men genom mom. 2 samma paragraf och § 12 inskränkes denna rätt till att gälla endast »anbringande af varumärke å själfva varan eller å kärl eller omslag, hvori den förvaras». Sålunda är det icke enligt varumärkeslagen belagdt med straff, om någon i annonser, prospekt och dylikt på obehörigt sätt använder annans namn och lagligen tillerkända varumärke, för att göra reklam för egen vara och beröfva annan näringsidkare frukterna af det arbete, som han använt för att bringa en god vara i marknaden.

Att varumärkesskyddet bör utvidgas och gälla äfven i nyssnämnda hänseende är redan offentligen erkändt. I underdånig skrifvelse den 28 november 1905 till Kungl. Maj:t har kungl. patent- och registreringsverket fästat uppmärksamhet härå äfvensom på andra bristfälligheter i varumärkeslagen, hvarefter Kungl. Maj:t i skrifvelse den 14 december 1906 uppdragit åt patent- och registreringsverket att låta verkställa förberedande utredning i ärendet.

Det har emellertid visat sig, att äfven skyddet mot anbringande af annans namn och märke å vara, kärl eller omslag, hvori den förvaras, är ytterst ofullständigt och overksam. Enligt tvenne af högsta domstolen den 28 maj 1907 afgjorda mål äga personer behörighet att sätta annans registrerade varumärke å sina varuetiketter och varuomslag, då de gifva sin vara ett särskildt namn och använda annans märke till jämförelse. I båda fallen hade de tilltalade använt annans varumärke till jämförelser, i det de utgifvit sina varor i det ena fallet *vara lika med*, i det andra fallet *»verka lika bra som»* den vara, å hvilken annan näringsidkare äger lagligen registrerad varumärke.

Vid föregående års riksdag hade i Första Kammaren friherre Trolle under n:o 21 och i Andra Kammaren herr J. P. Jespersen under n:o 100 väckt lika lydande motioner i samma ämne, som jag här ofvan vidrört. Lagutskottet, som hade dessa motioner till behandling, ville icke förneka, »att — såsom ock patent- och registreringsverket i sin ofvan omförmälda underdåniga skrifvelse framhåller — förfaranden uti det i motionerna berörda afseende användas, som kunna hänföras till *intrång i annans varumärke»*. Utskottet afstyrkte emellertid dock bifall till motionerna, men på den grund, »att Kungl. Maj:t åt sakkunnig person uppdragit att vidtaga de förberedande arbeten, hvilka erfordras för bedömande af de brister i olika delar, som vidlåda gällande lag om skydd för varumärken, samt att

efter dessas avslutande afsikten lärer vara att föranstalta om en fullständig revision af berörda lag».

Då ännu icke något förslag till revision af varumärkeslagen föreligger eller ens kommitté tillsatts för förslags utarbetande, så synes mig den tid, då ett fullständigt revisionsförslag af varumärkeslagen kan föreläggas Riksdagen, vara så långt aflägsen, att detta förhållande väl motiverar ett förnyadt förslag till en partiell ändring i af mig berörda hänseende. Ty om ett för näringslivet skadligt missbruk förefinnes, så bör detta, så fort ske kan och innan skadan blir för stor, afhjälpas.»

Herr Jönsson tillägger härjämte i sin motion följande:

»Här är det icke endast fråga, om det skall tillåtas, att en del affärsmän skola beröfvas inkomsten af sina uppoffringar och arbete därigenom, att andra tillåtas begagna sig af deras egendom, det är fastmer fråga om, huruvida personer skola fortfarande under åratals tillåtas att obehindradt af några straffbestämmelser på ett osannfärdigt, för allmänheten vilseledande och svikligt sätt begagna sig af annans namn och varumärke för att årligen tillnarra sig hundratusentals eller milliontals kronor från okunniga och godtrogna personer. Därtill kommer det förakt för lag, som alltför lätt uppstår, om sådana handlingssätt, som allmänt anses vara ett kringgående af gällande lag och som enligt uttalande af myndigheter böra förhindras genom straffbestämmelser, få obehindradt fortsättas.

Vidare torde man hafva underskattat det arbete och följaktligen den tid, som erfordras för ett fullständigt omarbetande af varumärkeslagen och för granskning af ett blifvande förslag. Ännu är icke något förslag upprättadt eller ens kommitté tillsatt för förslags utarbetande. Tydligt är, att äfven om ett blifvande förslag utarbetas på det bästa och mest fullständiga sätt, kommer det att framställas anmärkningar mot en del bestämmelser däri; dessa anmärkningar skola sedan granskas och bemötas eller föranleda till förändringar, innan förslaget kan föreläggas Riksdagen. Dessa förhållanden synas dock icke böra föranleda till uppskof med antagande och fastställande af sådana bestämmelser, som äro nödvändiga till förekommande af uppenbara bedrägerier och som den sakkunniga ämbetsmyndigheten, patent- och registreringsverket, erkänt vara behöfliga. Följden af ett uppskof härmed blefve dessutom, att bedragare skulle anse sig äga officiell tillåtelse att under allra minst två år få på de mest effektivt vilseledande och svikliga sätt ostraffadt begagna sig af annans namn och varumärke för att i handel bestjåla allmänheten.»

På grund af hvad sålunda anförts, hemställa motionärerna,

»att Riksdagen för sin del ville besluta följande förändringar i varumärkeslagen:

att åt § 1 gifves följande lydelse:

Hvar som — — — — — inskränkt.

Den uteslutande rätt, som varumärkesskyddet afser, innefattar allt användande af varumärke å själfva varan eller kärl eller omslag, hvaren förvaras, äfvensom i annonser, reklamer, bruksanvisningar, priskuranter, affärsbref, räkningar eller dylikt;

samt att åt § 12 gifves följande lydelse:

Den, som å varor, hvilka till salu hållas, eller å kärl eller omslag, i hvilka de förvaras, eller i annonser, reklamer, bruksanvisningar, priskuranter, affärsbref, räkningar eller dylikt obehörigen sätter annans namn — — — — — all skada.

På den sakfälldes — — — — — öfver dem.

Förbrytelse, — — — — — målsägande.»

Det brukande af annans namn eller annat varumärke, som i motionerna omförmäles, torde, i den mån det kan anses innebära något otillbörligt, ofta vara att beteckna såsom illojal konkurrens. I fråga härom vill utskottet, i likhet med hvad som vid nästföregående riksdag ägt rum, erinra, att Riksdagen i skrifvelse den 11 mars 1905 anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, hvilka lagbestämmelser kunna anses erforderliga till stäffande af dylik konkurrens, samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill sådan utredning kunde föranleda. Från denna synpunkt är den föreliggande frågan beroende på Kungl. Maj:ts pröfning.

Utskottet vill emellertid ingalunda förneka, att vissa förfaranden i det af motionärerna angifna hänseende kunna tänkas förekomma, hvilka rätteligen vore att hänföra till intrång i annans rätt till varumärke. Men i afseende härå har utskottet inhämtat, att Kungl. Maj:t med anledning af kungl. patent- och registreringsverkets i motionerna omförmälda skrifvelse åt sakkunnige personer uppdragit att vidtaga förberedande arbeten för bedömande af de brister, som vidlåda gällande lag om skydd för varumärken, äfvensom att afsikten lär vara att, efter afslutandet af nämnda förarbeten, föranstalta om en revision af berörda lag, därvid de af motionärerna påpekade förhållanden icke lära lämnas obeaktade.

Då sålunda de ämnen, motionerna afse, delvis redan äro föremål för Kungl. Maj:ts pröfning, samt förenämnde sakkunniges förarbeten, enligt hvad utskottet vid anställd efterfrågan erfarit, numera fortskridit därhän, att resultatet däraf inom den närmaste tiden kan komma att öfverlämnas till Kungl. Maj:t och frågan om revision af ifrågavarande lag därefter

torde blifva föremål för slutlig pröfning, har utskottet ansett sig böra härmed hemställa,

att förevarande motioner icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 20 februari 1908.

På lagutskottets vägnar:

ERNST TRYGGER.

Herrar *Lindhagen*, *Widén* och *Pettersson* från Södertälje hafva anhållit att få här antecknadt, att de icke deltagit i detta ärendes behandling inom utskottet.
